

8. 7. 2020

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Obrana žadatele nejen proti poskytnutí nepravdivých informací povinným subjektem v intencích informačního zákona

Zákon č. [106/1999](#) Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále také „informační zákon“ nebo „SvInf“), jehož smyslem je provedení čl. 17 Listiny základních práv a svobod jako základní ústavní úpravy informačního práva v České republice a zajištění jeho realizace, byl za svou dvacetiletou existenci již dvacetkrát novelizován. Další jeho novelizace, tentokrát zákonem č. [12/2020](#) Sb., vstoupí v účinnost dne 1. 8. 2020.

Ačkoliv Ústavní soud již dne 16. 5. 1996 ve svém usnesení sp. zn. III.ÚS 28/96 uzavřel, že „*právo na informace je nepochybně subjektivním právem každého občana*“, některé povinné subjekty dodnes tento všeobecně přijímaný názor nerespektují a v rozporu s účelem informačního zákona se snaží své zákonné povinnosti všemožně vyhnout. Typickým obstrukčním jednáním povinného subjektu při poskytování informací na žádost je:

- vydávání se za subjekt, který není povinným subjektem ve smyslu § 2 SvInf;
- zneužívání ustanovení SvInf upravující omezení práva na informace, zejména § 8a odst. 1 a § 11 SvInf;
- nečinnost, výzvy k upřesnění a doplnění žádosti, bezdůvodné prodlužování lhůt;
- zneužití úpravy hrazení nákladů;
- bezdůvodné odmítnutí poskytnutí informace.

V poslední době se žadatelé o informace setkávají i s takovým postupem, kdy povinný subjekt poskytne (často i vědomě) nepravdivé informace a tvrdí, že svou zákonnou povinnost (tj. poskytnout informace) splnil. Jedná se o názorný příklad svévolného postupu povinného subjektu, jenž zneužívá neznalosti žadatele pídícího se po informacích, tak, že jedná v rozporu jak se smyslem a účelem informačního zákona, tak i se základními zásadami činnosti správních orgánů, zejména pak se zásadou uvedenou v ust. § 4 odst. 1 zákona č. [500/2004](#) Sb., správní řád, podle níž „*Veřejná správa je službou veřejnosti. Každý, kdo plní úkoly vyplývající z působnosti správního orgánu, má povinnost se k dotčeným osobám chovat zdvořile a podle možností jim vycházet vstříc.*“

Žadatelovi pochybnosti o pravdivosti poskytnuté informace mohou vyvstat za situace, kdy z jiných relevantních zdrojů vyjde najevo, že poskytnutá informace je zřejmě nepravdivá. Ilustrativním příkladem je situace, kdy obec jako vlastník technické infrastruktury poskytne informaci o jejích kapacitních a technických možnostech, která je však v rozporu se sdělením smluvního provozovatele této obecní technické infrastruktury v téže věci.

Lze konstatovat, že požadavek pravdivosti informací v informačním zákoně absentuje. Je tomu tak patrně i z toho důvodu, že zákonodárce přepokládal takovou situaci, kdy se žadatel obrací na povinný subjekt za účelem získání té informace, se kterou dosud nedisponuje.

V této souvislosti je třeba poukázat na to, že dalším institutem, který v informačním zákoně chybí, je úprava sankcí za případné přestupky, které by podpořili vymahatelnost práva na informace.

Explicitním případem jednání povinného subjektu, na který by sankce měli směřovat, je právě úmyslné poskytnutí nepravdivých informací.

Nastíněná úprava existuje například v nám blízkém slovenském právním řádu, konkrétně v ust. § 21a odst. 1 zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov, dle kterého platí, že

„Priestupku sa dopustí ten, kto

- vedome vydá a zverejní nepravdivé alebo neúplné informácie;*
- vydaním rozhodnutia alebo vydaním príkazu, alebo iným opatrením zapríčiní porušenie práva na sprístupnenie informácií;*
- poruší inú povinnosť ustanovenú týmto zákonom.“*

Sankce za takové jednání je stanovena v ust. § 21a odst. 2 téhož zákona, dle něhož platí, že *„Za priestupok podľa odseku 1 možno uložiť pokutu do 1 650 eur a zákaz činnosti až na dva roky.“*

V tuzemsku tak jediným teoreticky použitelným prostředkem obrany (a ochrany) proti poskytnutí nepravdivé informace povinným subjektem, který informační zákon připouští, zůstává stížnost na postup při vyřizování žádosti o informace ve smyslu ust. § 16a odst. 1 písm. c) SvInf, hypoteticky i ve smyslu ust. § 16a odst. 1 písm. b) SvInf.

Podle ust. § 16 odst. 1 písm. c) SvInf lze ve stížnosti argumentovat, že povinný subjekt poskytl nepravdivou informaci, kterou je proto nutno považovat za neúplnou, respektive poskytnutou částečně, aniž by bylo o zbytku žádosti vydáno rozhodnutí o odmítnutí. Žadatel musí ve stížnosti uvést, proč považuje poskytnutou informaci za nepravdivou, a toto tvrzení doložit. Nadřízený orgán by se pak při rozhodování o stížnosti měl zabývat jak neúplností informací, tak i jejich pravdivostí.

Z procesní opatrnosti lze podat stížnost i podle ust. § 16 odst. b) SvInf. Zde se nabízí tvrdit, že poskytnutí evidentně nepravdivé informace nelze považovat za *poskytnutí informace v souladu s podanou žádostí* ve smyslu dikce ust. § 14 odst. 5 písm. d) SvInf. Žadatel totiž zcela jistě žádá o poskytnutí pravdivé informace, poskytnutí nepravdivé informace nemůže být považováno za *poskytnutí informace v souladu se žádostí*.

Pokud by nadřízený orgán stížnosti žadatele přisvědčil a dostupné informace o právním a skutkovém stavu by nevyvolávali důvodné pochybnosti, postupoval by obdobně podle § 16 odst. 4 SvInf a rozhodnutím by přikázal požadovanou informaci žadateli poskytnout ve lhůtě do 15 dnů ode dne oznámení rozhodnutí o odvolání povinnému subjektu.

S ohledem na výše uvedené se lze domnívat, že stávající prostředky obrany (tj. odvolání proti rozhodnutí o odmítnutí žádosti a čtyři typy stížností), které poskytuje informační zákon nejen proti poskytnutí nepravdivých informací povinným subjektem, jsou nedostatečné.

Závěrem je třeba připomenout, že dne 29. 10. 2019 Vláda ČR předložila Poslanecké sněmovně ČR další novelu informačního zákona, vedenou jako sněmovní tisk č. 633/0. Dle tohoto vládního návrhu má být mimo jiné provedena změna vložení § 11a, který zní

„Povinný subjekt může poskytnutí informace odmítnout, pokud lze ve vztahu k podané žádosti dovést zneužití práva na informace, zejména lze-li dovést, že cílem žádosti je způsobit

- nátlak na osobu, již se týká požadovaná informace, nebo*

- *nepřiměřenou zátěž povinného subjektu, a to zpravidla v souvislosti s předcházejícím postupem povinného subjektu vůči žadateli nebo se vztahem s osobou uvedenou v písmenu a).“*

Dále má být vložení § 17a podle tohoto vládního návrhu zavedena možnost povinného subjektu žádat zálohu na úhradu nákladů spojených s mimořádně rozsáhlým vyhledáním informací.

Z uvedeného vyplývá, že tato novela místo žádoucího rozšíření dosavadních skromných prostředků obrany a ochrany žadatele o informace naopak směřuje spíše k rozšíření legálních možností povinných subjektů, jak žadatele od podávání žádostí odradit, případně, jak se poskytnutí požadované informace vyhnout.

Mgr. Ing. Štěpán Hubička,
advokátní koncipient

[Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák s.r.o.](#)

Sokolská třída 60
120 00 Praha 2

Tel.: +420 224 941 946
Fax: +420 224 941 940
e-mail: advokati@akbsn.eu

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)

- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)